

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Tentationes quàm sint bon[a]e voluntati molestæ: præmium quantum maneat eis, qui tentationibus probè resistunt; quamq[ue] sit præclarum multifariam tentari. Can. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Tentationū
carnis quam
sunt tela di-
uersa.

Castitas
quando so-
lū violetur.

Remedium
contra car-
nis tenta-
tiones.
Psa 108.

Remedium
contra om-
nem tenta-
tionem.

Victus vitio
quando qui-
bitatus.

ut putas, in conflictu non vulnerari: non minus est difficile, quā mirabile. Familia-
ris planē hostis, quē in omni loco circumferens, perimere non sineris, sed cogris eti-
am nutrire. Huius varia sunt tela, impugnation multiplex, & insultus violenti. Libi-
dinū ardores, motus, pruritus, cōmōtiones, concussiones, voluptates: & velut fang
quādam infernales in carne à quibusdā sentiuntur. Ad hæc phantasmata, imagina-
tiones, delectationesq; propemodum violentæ: cunctos penē sensus obfident. Porro
cordis instabilitas lubricitasq; est quorundam tanta, ut ipso penē momento quo se
ad repugnādum parant, iterum extra se mox abripiuntur: & quasi sui ipsius immo-
mores, cogitant, quæ iam cogitare nolebant. Inter hæc, inquis, quis tutus eadem
quis à delicto fugiet immunis? Profectō voluntas bona & humilis. Huic enim nulla
potest violentia inferri. Sentias quicquid sentias, castitas nō polluitur nisi de con-
sensu animæ: id est, quicquid in carne senseris, non tibi pro peccato imputabitur, si
de consensu nō fuerit animæ. Aded enim oportet esse voluntariū quicquid est pec-
catum, ut si nō fuerit voluntarium, nō sit etiā peccatum. Itaq; quantislibet tentatio-
nibus sis obruta, quantumuis carne immersa, sensibusq; captiua, quicquid senseris
carni voluptuosum, animum (hoc est, rationale voluntatem) à consensu tene libe-
rum: & nihil tibi nocebit. Reclama cum detestatione spiritus & execratione vocis
Phy, phy: ego nolo, ego nolo. Conuertere quantum potes ad me vigorose, & breui-
ter dic sapius: Deus meus adiuua me. Pie Iesu, ego nolo, adiuua me. Porro si iam turpia
nephandaq; inciderint, noli propterea esse consternata. Sicut incidit, fac tu vitia
rum excidat. Per portam qua intravit exeat: & non solum exeat, sed & si quid mali
impūrive in te offenderit, secum educat, domumq; tuam purgaram relinquat.

Hoc autem fiet, si profunde te ipsam in tui cognitionem depresseris: & me solum
plena fiducia profundaq; humilitate inuocaueris, non parcens tibi ipsi, nec hostis
tuos persequi desistens. Hoc enim præsentissimum aduersus omnem tentationē est
remedium, ut quodcumq; inclinationem malam senseris, quanto citius tuam nihil-
eitatē & impossibilitatem inspicere atq; ad me toto corde confugere, atq; prote-
ctionem & auxilium ex vulneribus meis (quæ hostis antiquus tremis perere. Cris-
tina mihi filia, versetur in carne, in sensualitate, in violenta cogitatione ac imaginari-
one quicquid versatur, sentiatur, quicquid sentitur, quamdiu ratio superior con-
tradicat, quamdiu rationalis voluntas deliberata id ipsum non eligit, non amittit chari-
tatem & gratiam meam. Hæc præssura, & angustia cordis, quam in cōfictu susti-
nes, quod plenē ad huc non cōsenseris, tibi iudicio esse potest & consolationi. Nam
si consentire in ea, id est, si sponte sentire ea quæ sentis, si sponte teneres cogitanda
quæ incidunt, iam non sentire illam pressuram, pugnam, pugnaq; angustiam, sed
tranquillitatē & pacem multam. Filia, pro cōsolatione accipe similitudinē. Si quis
in duello capitur, vincitur, ligatur, aut etiam cæditur, licet ita ardeatur ut suorum
non habeat mēbrorum copiā, non det se autem victum ac captiuum, sed quæ p̄
virtute renitatur, nec in hanc suā captiuitatem consentiat, nō dicitur victus aut su-
peratus. Hoc modo à me nunquam victa iudicaberis, siue à carne, siue à dæmonio
teris, nisi spiritu consentias, & repugnare desistas. Multa habes sentire, quibus tamen
non debes consentire, id est, quæ sponte ac libenter non debes sentire.

Tentationes quam sint bonæ voluntati molestæ: præmium quantum
maneat eis, qui tentationibus probè resistunt: quamque sit item
præclarum multifariam tentari.

CANON VII.

AT molestum est, inquis, in conflictu semper pugnare, molestum est cupita negare, molestum est qui delectant, non cogitare, molestum est amata persequi.

Filia è duobus constas: Carne videlicet, & spiritu: ideo diuersa etiam appetis.

Porro, quæ carnem delectant, molesta sunt spiritui. Si carni molestum est sibi ipsi vim inferre, si non potest seipsam odisse, spiritus regnet, spiritus imperet, & huic non sit molestum hostem suum, id est, carnem suam sub iugo ac freno habere subiectam. Af-

Homo ex quibus duobus constat.

fiduitate tamen pugnandi quod est in principio graue: fit leue ac tolerabile. Quanto enim sapius hosti resistis, tanto tu eris fortior, ille verò imbecillior. Nunquid nescis quod regnum celorum vim patitur, & violenti rapiunt illud: Certa igitur viriliter, &

Matt. x,

quanto fortius sapiusque conflixeris, tanto semper facilius pugnabis. Adde, quod licet tentatio, ita hæc pugna non semper erit. Corona autem quæ victori dabitur, tibi manebit æterna. Pro conditione acrioris pugnae dabitur tibi & gloriosior corona victoriæ. Vnde tentata si viceris, habebis præmium duplex, quæ alioqui, id est,

Præmium duplex vt dicitur superantibus tentationes.

non tentata, habitura fueras præmium simplex. Quanto præterea alicuius peccati tentatione plus fatigaris, tanto si non consereris, à peccatis purgaberis. Et quamuis

in conflictu eiusmodi, dum tentatio grauis præsertim in carne, sæuit, plura soleant venialia, (veluti vulnera leuia pugnantis inferantur) committi: nihilominus

Maculas in tentationibus contrahit quas quænam auficiant.

tamen poena illa, quæ toleratur in sustinendo pugnam, & resistendo lethalibus vitis) ediuerso poenam illam venialibus debitam, tollit. Charitas quoque ipsa ad quæ

propter me pugnans, lethalia vulnera propulsas, & pro virtutibus certando laboras, non solum sanat ipsa minora vulnera tua, verum etiam ea vertit tibi, dum tandem perfecte viceris, in gloriam & in præmium: quemadmodum militis quoque

acriter pugnantis, cicatrices vulnerum quæ in agone pugnae vehementioris accipit, ad gloriam post victoriam ostentantur. Non igitur formides o filia, si pugnare

diutius habeas, & tentatio diu vigeat. Si non præuales sensualitatem ad eò subigere, vt sit omnimodis subiecta rationi, semper tamen ei resiste: nunquam cede, nunquam pacem illi dimitte. Hæc pugna, hæc rixa, reputabitur tibi à me pro victoria. Siquidem non solum vicisse malum, sed etiam malo pro viribus restitisse bonum est. imò nonnunquam præclarius, siue vt ilius est, pugnam exercendo diutius sustinuisse

Tentari diutius, quam cito superaret tentationes illo præclarius.

insultus hostium atque certaminis laborem: quam cito præualuisse, præsertim dum

mea id dispensatione agitur (qui optima quæque semper vobis prouideo) non negligentia ac acedia vestra. Attendo enim, qui æquissimus sapientissimusque sum: omnium militum meorum & laborem & virtutem, plurisque æstimo illorum velle,

quàm posse.

Posse enim vincere ex meo est munere, velle vincere est ex vestro arbitrio, nò tamen id quoque sine gratia mea. Proinde licet vtrobique vt gratia mea concurrat,

neccesse sit, in velle tamen bonum plus est de arbitrio vestro, quàm in posse. Quod ego pensans, magis o filia probo quantum velis, quàm quantum possis. Dignè verò

est ac iustum, vt quæ longius & laboriosius certaueris, præmium etiam copiosius accipias: & non solum præmium in futura vita, sed hic etiam gratiam pro gratia.

Poste enim vincere ex meo est munere, velle vincere est ex vestro arbitrio, nò tamen id quoque sine gratia mea. Proinde licet vtrobique vt gratia mea concurrat,

neccesse sit, in velle tamen bonum plus est de arbitrio vestro, quàm in posse. Quod ego pensans, magis o filia probo quantum velis, quàm quantum possis. Dignè verò

est ac iustum, vt quæ longius & laboriosius certaueris, præmium etiam copiosius accipias: & non solum præmium in futura vita, sed hic etiam gratiam pro gratia.

Poste enim vincere ex meo est munere, velle vincere est ex vestro arbitrio, nò tamen id quoque sine gratia mea. Proinde licet vtrobique vt gratia mea concurrat,

neccesse sit, in velle tamen bonum plus est de arbitrio vestro, quàm in posse. Quod ego pensans, magis o filia probo quantum velis, quàm quantum possis. Dignè verò

est ac iustum, vt quæ longius & laboriosius certaueris, præmium etiam copiosius accipias: & non solum præmium in futura vita, sed hic etiam gratiam pro gratia.

Tentationum occasiones quorundam fugiendas: sensus membraque corporis quanto sint studio à quavis curiositate arcenda.